

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1
**Moral Promotion for OBEC Moral School of Primary Schools under
Rayong Education Service Area Office 1**

สิริโสภณพันธุ์ ปานมีศรี
โรงเรียนชุมชนวัดหนองคอกหม
Sirisophaphan Panmisri
Wat Nong Khok Mu Community School
E-mail: Varanun07@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 2) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 และ 3) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 เป็นวิจัยเพื่อพัฒนา อธิบายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 102 จำนวน 204 คน แบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการ บุคลากรทางการศึกษา การเก็บข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัย พบว่า

1) สภาพที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดที่รายด้าน มีการดำเนินการด้านความพอเพียง ร้อยละ 96.69 ด้านความกตัญญู ร้อยละ 98.41 ด้านความซื่อสัตย์ ร้อยละ 81.50 ด้านความรับผิดชอบ ร้อยละ 95.84 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ร้อยละ 97.06

2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต ปัจจัยภายใน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.99$) ($SD=0.82$) ปัจจัยภายนอก ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$) ($SD=0.81$)

3) การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 ทำสมุดบันทึกความดี โดยการบันทึกเป็นประจำทุกวัน ครูที่ปรึกษา สามารถติดตามจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และตรวจจากความสม่ำเสมอในการจดบันทึกได้ ทำให้โรงเรียนได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ มีการประเมินผลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ จากการสังเกต การทำแบบประเมิน จากการจดบันทึกลงในสมุดความดี ของนักเรียน

คำสำคัญ: การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม; โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1

Abstracts

This research had objectives to (1) Study the circumstance related to moral promotion for Moral School of the Office of the Basic Education Commission (OBEC) in primary schools under Rayong Education Service Area Office 1 (2) Study factors related to moral promotion for OBEC Moral School in primary schools under Rayong Education Service Area Office 1 and (3) Figure out the guidelines for moral promotion for OBEC Moral School in primary schools under Rayong Education Service Area Office 1. The research employed mixed method procedure. The sample group consisted of 204 school administrators and academic staffs selected by purposive sampling. Tools for research included questionnaire and in-depth interview.

The result showed

1) Circumstance related to moral promotion for OBEC Moral School in primary schools under Rayong Education Service Area Office was at highest level in each aspect. Operation in sufficiency promotion was 96.69%, gratitude was 98.41%, honesty was 81.50%, responsibility 95.84, moral ideology was 97.06%.

2) Factors related to moral promotion for OBEC Moral School in primary schools under Rayong Education Service Area Office 1, internal factors showed that most internal factors gained medium average ($\bar{x}=2.99$) ($SD=0.82$) while most external factors gained medium average ($\bar{x}=3.11$) ($SD=0.81$).

3) The study for guidelines for moral promotion for OBEC Moral School in primary schools under Rayong Education Service Area Office 1, making Moral Journal was used for daily recoding. Advising teachers can follow up by monitoring student's behavior and the consistency in journaling. Schools earn empirical data. There was evaluation both qualitatively and quantitatively from observation, evaluation form, and recording in Moral Journal from students

Keyword : Moral Promotion; OBEC Moral School; Rayong Education Service Area Office 1

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) พระราชทานให้คณะกรรมการในโอกาสการจัดตั้ง “กองทุนการศึกษา” เมื่อปี พ.ศ. 2555 โดยมีพระราชกระแสรับสั่งที่ว่า “ให้โรงเรียนสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และพระราชทานหลัก 3 ประการ ในเรื่องครูและนักเรียน ดังนี้ “ให้ครูรักเด็ก และเด็กรักครู ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อนไม่ให้อย่างแข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง และให้เด็กที่เรียนเก่ง ช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี” ด้วยความมุ่งมั่นที่จะสนองพระราชประสงค์ในการส่งเสริมการสร้างคุณภาพคนดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสร้างคนดีให้บ้านเมือง (ปภัสวดี วีรภิตติ และคณะ, 2560 : 65) นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ มีพระราชกระแสรับสั่งต่อประชาชนชาวไทยให้ “ช่วยสร้างคนดีให้บ้านเมือง” พร้อมทั้งพระราชทานหลัก 3 ประการที่เกี่ยวกับครูและนักเรียนไว้ว่า “ให้ครูรักเด็ก เด็กรักครู” “ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อนไม่ให้อย่างแข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเองและให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า” “ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกันเพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี”

จากที่กล่าวมาแล้วถึงความสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1” เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ร่วมกันพัฒนาเยาวชนให้เกิดคุณจริยธรรมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed- Methods Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบ Explanatory Research

ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้มีสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 102 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ที่รับผิดชอบงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 รวมทั้งสิ้น 204 คน

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบสอบถาม เรื่อง ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบบออกเป็น 3 ตอน สำหรับกระบวนการสร้างแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และเดินทางไปด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สถิติที่ใช้คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยได้พัฒนา เริ่มจาก การส่งเสริมความพอเพียง, การส่งเสริมความกตัญญู, การส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต, การส่งเสริมความรับผิดชอบ และการส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม แสดงด้วยภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ระยอง เขต 1

1. ปัจจัยภายในสถานศึกษาประกอบด้วย 6 ด้าน
 - 1.1 ด้านโครงสร้าง
 - 1.2 ด้านระบบบริการ
 - 1.3 ด้านบุคลากร
 - 1.4 ด้านการเงิน
 - 1.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ
 - 1.6 ด้านการบริหารจัดการ
2. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ปัจจัย 4 ด้าน
 - 2.1 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - 2.2 ด้านเทคโนโลยี
 - 2.3 ด้านเศรษฐกิจ และ
 - 2.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย

ตัวแปรตาม

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากระบี่ เขต 1

- 1) การส่งเสริมความพอเพียง
- 2) การส่งเสริมความกตัญญู
- 3) การส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต
- 4) การส่งเสริมความรับผิดชอบ
- 5) การส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ดังนี้

(1) สภาพที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 1) ด้านการส่งเสริมความพอเพียง มีการวางแผนในการส่งเสริมความพอเพียง ร้อยละ 94.61 การดำเนินการส่งเสริมความพอเพียง ร้อยละ 97.06 การติดตามผล ร้อยละ 97.55 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 97.55 2) ด้านการส่งเสริมความกตัญญู การวางแผนในการส่งเสริมความกตัญญู ร้อยละ 98.04 การดำเนินการส่งเสริมความกตัญญู ร้อยละ 98.04 การติดตามผล ร้อยละ 98.53 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 99.02 3) ด้านการส่งเสริมความซื่อสัตย์ การวางแผนในการส่งเสริมความซื่อสัตย์ ร้อยละ 91.18 การดำเนินการส่งเสริมความซื่อสัตย์ ร้อยละ 71.08 การติดตามผล ร้อยละ 67.16 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 96.57 4) ด้านการส่งเสริมความรับผิดชอบ การวางแผนในการส่งเสริมความรับผิดชอบ ร้อยละ 96.08 การดำเนินการส่งเสริมความรับผิดชอบ ร้อยละ 95.59 การติดตามผล ร้อยละ 95.10 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 96.57 5) ด้านการส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม การวางแผนในการส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม ร้อยละ 95.59 การดำเนินการส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม ร้อยละ 97.06 การติดตามผล ร้อยละ 97.55 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 98.04 เฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ที่รายด้าน มีการดำเนินการด้านความพอเพียง ร้อยละ 96.69 ด้านความกตัญญู ร้อยละ 98.41 ด้านความซื่อสัตย์ ร้อยละ 81.50 ด้านความรับผิดชอบ ร้อยละ 95.84 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ร้อยละ 97.06

(2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปัจจัยภายใน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านโครงสร้าง ($\bar{X}=3.12$) ด้านระบบการบริการ ($\bar{X}=3.08$) ด้านบุคลากร ($\bar{X}=3.04$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.00$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}=2.91$) ด้านงบประมาณ ($\bar{X}=2.79$) ตามลำดับ ปัจจัยภายนอก โดยรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X}=3.06$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X}=2.98$) และ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}=2.77$) ตามลำดับ มีเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย ($\bar{X}=3.61$) เฉลี่ยปัจจัยภายใน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.99$) ($SD=0.82$) ปัจจัยภายนอก ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$) ($SD=0.81$)

(3) การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 การดำเนินการส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อบรมครู และบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจให้ความรู้ก่อนนำไปถ่ายทอด มีการจัดกิจกรรม และโครงการคุณธรรมเพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความพอเพียงจากการลงมือทำ มีจิตบันทึก และประชุม ติดตามผลการดำเนินการ

กิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ในการดำเนินกิจกรรม ทำสมุดบันทึกความดี โดยการบันทึกเป็นประจำทุกวัน ครูที่ปรึกษา สามารถติดตามจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และตรวจจากความสม่ำเสมอในการจดบันทึกได้ ทำให้โรงเรียนได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ มีการประเมินผลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ จากการสังเกต การทำแบบประเมิน จากการจดบันทึกลงในสมุดความดี ของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 มีดังนี้

(1) สภาพที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 1) ด้านการส่งเสริมความพอเพียง มีการวางแผนในการส่งเสริมความพอเพียง ร้อยละ 94.61 การดำเนินการส่งเสริมความพอเพียง ร้อยละ 97.06 การติดตามผล ร้อยละ 97.55 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 97.55 2) ด้านการส่งเสริมความกตัญญู การวางแผนในการส่งเสริมความกตัญญู ร้อยละ 98.04 การดำเนินการส่งเสริมความกตัญญู ร้อยละ 98.04 การติดตามผล ร้อยละ 98.53 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 99.02 3) ด้านการส่งเสริมความซื่อสัตย์ การวางแผนในการส่งเสริมความซื่อสัตย์ ร้อยละ 91.18 การดำเนินการส่งเสริมความซื่อสัตย์ ร้อยละ 71.08 การติดตามผล ร้อยละ 67.16 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 96.57 4) ด้านการส่งเสริมความรับผิดชอบ การวางแผนในการส่งเสริมความรับผิดชอบ ร้อยละ 96.08 การดำเนินการส่งเสริมความรับผิดชอบ ร้อยละ 95.59 การติดตามผล ร้อยละ 95.10 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 96.57 5) ด้านการส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม การวางแผนในการส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม ร้อยละ 95.59 การดำเนินการส่งเสริมอุดมการณ์คุณธรรม ร้อยละ 97.06 การติดตามผล ร้อยละ 97.55 การประเมินผลการดำเนินการ ร้อยละ 98.04 เฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ที่รายด้าน มีการดำเนินการด้านความพอเพียง ร้อยละ 96.69 ด้านความกตัญญู ร้อยละ 98.41 ด้านความซื่อสัตย์ ร้อยละ 81.50 ด้านความรับผิดชอบ ร้อยละ 95.84 ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ร้อยละ 97.06 สอดคล้องกับสอดคล้องกับพรพรหม พรหมพวง (2550 : 47) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรปัจจัยทั้ง 5 ตัว คือ การรับรู้ความสามารถของตน การคล้อยตามผู้อื่น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับจิตสาธารณะโดยรวม มีความสัมพันธ์ ($R = .695$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ซึ่งสามารถอธิบายผลรวมกันได้ 48.20% และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถของตน ($\beta = .633$) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ($\beta = .153$) ตัวแปรปัจจัยทั้ง 5 ตัวกับจิตสาธารณะรายด้านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้ ด้านการถือ

เป็นหน้าที่ และด้านการเคารพสิทธิการใช้ทีวีเคราะห์แบบตัวแปรหนูนามมีความสัมพันธ์กัน (Wilks $V = .498$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ทีวีเคราะห์แบบตัวแปรเอกนามระหว่างตัวแปรปัจจัยกับจิตสาธารณะรายด้านมีค่า .560, .506 และ.619 ตามลำดับ ซึ่ง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าและค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะรายด้านทั้ง 3 ด้านมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งมีค่าเท่ากับ .441, .483 และ .604 ตามลำดับ โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลทางบวกต่อจิตสาธารณะ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลทางบวกต่อด้านการถือเป็นหน้าที่และด้านการเคารพสิทธิการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านการเคารพสิทธิการใช้ยังพบว่า การคล้อยตามผู้อื่นส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ พิริยา นิลมาต (2550 : 87) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมจริยธรรมด้านมีวินัย (1) ด้านความรับผิดชอบ (2) ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (3) ด้านความกตัญญูตเวที (4) ด้านฉลาดทางอารมณ์ (5) พฤติกรรมการสอนครู (6) และการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (7) มีความสัมพันธ์ทางบวกมีจิตสำนึกสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ปัจจัยภายใน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านโครงสร้าง ($\bar{X} = 3.12$) ด้านระบบการบริการ ($\bar{X} = 3.08$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.04$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.00$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.91$) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 2.79$) ตามลำดับ ปัจจัยภายนอก โดยรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.06$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.98$) และ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.77$) ตามลำดับ มีเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย ($\bar{X} = 3.61$) เฉลี่ยปัจจัยภายใน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) ($SD = 0.82$) ปัจจัยภายนอก ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) ($SD = 0.81$) สอดคล้องกับภพพน ประภา (2562 : 63) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สู่การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง และมีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. ระดับใด กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยกับคุณครูที่รับผิดชอบโครงการนี้มีการประสานงานตลอดเวลา ดังนั้น โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 47 โรงเรียน ปีการศึกษา 2562 มีครูที่รับผิดชอบโครงการนี้ จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ร้อยละในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทำการตรวจให้คะแนน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษา - ด้านความพร้อมของทรัพยากร ผลปรากฏว่าในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.27 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.66 ซึ่งในด้านความพร้อมของทรัพยากร ข้อ 1. โรงเรียนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมพร้อมทำแผนปฏิบัติการประจำปี/โครงการ/กิจกรรมด้านคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อย่างเป็นระบบและชัดเจน อยู่ในระดับคุณภาพมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.43 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 สำหรับ ข้อ 5. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านรู้/เข้าใจคุณธรรมอัตลักษณ์ และให้การสนับสนุน/ส่งเสริม/ขับเคลื่อนแผนพัฒนา/โครงการ/กิจกรรมด้านคุณธรรมเป็นอย่างดีได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรภายในหรือภายนอก และข้อ 7. ครูในโรงเรียนของท่านใช้สื่อ/ นวัตกรรม /การจัดการเรียนรู้ด้านคุณธรรมแก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและสร้างเครือข่ายขยายผลอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับคุณภาพมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 และสอดคล้องกับ รุติพันธ์ ฅวนิล (2563 : 46) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และ หลักคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการให้ความสำคัญและการปฏิบัติตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะทั่วไปของ นักเรียน ลักษณะครอบครัวและครัวเรือน การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการได้รับการ ถ่ายทอดทางสังคมกับผลที่มีต่อการให้ความสำคัญและการปฏิบัติตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษามุมมองของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรมต่าง ๆ และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำหรับแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรม ให้นักเรียนนั้น ผลการศึกษานี้ พบว่า บทบาทการปลูกฝังจากโรงเรียนโดยครูอาจารย์และ ครอบครัวนั้นมีอิทธิพลสูงต่อนักเรียน ดังนั้นแนวทางการพัฒนาจึงควรมีการปรับรูปแบบ การถ่ายทอดให้เชื่อมโยงกับลักษณะของผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรม การสร้างสถานการณ์ให้ ฝึกปฏิบัติ และต้องเชื่อมโยงการส่งเสริมหลักคุณธรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดคุณธรรมเดิม ที่มีอยู่ ให้สอดคล้องกับการให้ความสำคัญของนักเรียน โดยอาศัยการสื่อสารออนไลน์ ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย และ มุ่งส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังไปพร้อมกัน

(3) การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 การดำเนินการส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อบรมครู และบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจให้ความรู้ก่อนนำไปถ่ายทอด มีการจัดกิจกรรม และโครงการคุณธรรม

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความพอเพียงจากการลงมือทำ มีจิตบันทึก และประชุม ติดตามผลการดำเนินการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ในการดำเนิน กิจกรรม ทำสมุดบันทึกความดี โดยการบันทึกเป็นประจำทุกวัน ครูที่ปรึกษา สามารถติดตามจากการสังเกต พฤติกรรมนักเรียน และตรวจจากความสม่ำเสมอในการจดบันทึกได้ ทำให้โรงเรียนได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ มีการ ประเมินผลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ จากการสังเกต การทำแบบประเมิน จากการจดบันทึกลงในสมุด ความดี ของนักเรียน สอดคล้องกับสมนึก ชูปานกลีบ (2560 : 90) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมนักศึกษาปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา พบว่า การได้รับกระตุ้นความสนใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การ มีเจตคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการมีประสบการณ์เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 68.80 ($R^2 = .688$) 2) กิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย การสอดแทรกไว้ใน หลักสูตรและการเรียน การสอนด้วย การกระตุ้นความสนใจ การปลูกฝังเจตคติที่ดีและ ส่งเสริม การมี ประสบการณ์ โดยให้นักศึกษาปฏิบัติใน 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับ ชุมชน สังคม อาทิ การทำบัญชีรับจ่าย ลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวและการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในชุมชนและ สังคมตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ (1) ประโยชน์เชิงวิชาการ (2) ประโยชน์เชิงทางด้านผู้ปฏิบัติ/นักเรียน (3) ประโยชน์ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ และ (4) ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1. มีหลักสูตรคุณธรรม จริยธรรม สำหรับพัฒนานักเรียน
2. มีรายวิชาที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นแบบอย่างอันดีงาม
3. มีกิจกรรม โครงการ สำหรับพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม

2) ประโยชน์ทางด้านผู้ปฏิบัติ/นักเรียน

1. นักเรียนมีคุณธรรมด้านความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และ อุดมการณ์คุณธรรม
2. นักเรียนมีความตระหนักรู้ด้านความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และ อุดมการณ์คุณธรรม
3. นักเรียนเป็นคนดีของสังคม เป็นที่รักของเพื่อน ครอบครัว และผู้ใกล้ชิด เป็นแบบอย่างที่ดีต่อ เยาวชนรุ่นหลัง

3) ประโยชน์ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สามารถนำผลการวิจัย หรือนำแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ไปใช้ในการกำหนดวิธีการจัดทำโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สถานศึกษาสามารถนำความรู้จากการวิจัย และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ไปพัฒนาการดำเนินการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ทั้งในสถานศึกษาทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และหน่วยงานอื่น

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามผลการนำผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ไปประยุกต์และปรับใช้ในการส่งเสริมกิจกรรม โครงการคุณธรรมจริยธรรม และการดำเนินงานอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาแนวทางการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และมีการเผยแพร่ผลการวิจัยไปสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ฐิตินันท์ ฅวนิล. (2563). *การพัฒนาแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา.
- ปัทมดี วีรภักดิ์ และคณะ. (2560). *คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม*. นนทบุรี: สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ภพพอน ประภา. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สู่การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.* นนทบุรี - พระนครศรีอยุธยา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.
- พรหมพร พรหมพวง.(2550). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพมหานครตะวันออก กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พริยา นิลมาตร .(2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ชูปานกลีบ. (2560). การส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.